

Jana Ólavsdóttir, jarðfrøðingur á Jarðfeingi ivast onga løtu í, at vit fara at finna olju í rakstrarverdum nøgdum í Føroyum.

Jana á Jarðfeingi: Sannførd um at oljan er her

Jan Müller

17.01.2014 - 14:53

Oljan.fo

“Eg eri sannførd um, at vit fara at finna olju og gass í lønandi nøgdum. Boringin í loyvi 008 við markið í summar er mín “favorittur,” sigur Jana Ólavsdóttir, sum herfyri skrivaði føroyska jarðfrøðissøgu við at vera tann fyrsti jarðfrøðingurin á Jarðfeingi, sum hevur skrivað og vart eina PhD ritgerð.

Hon vísir á, at Bretar hava funnið olju og gass skamt frá markinum, tí teir hava leitað í kanska 20 ár ella meira longri enn vit. Og teir hava heldur ikki havt basalt at dragast við, sum ger tað torførari at finna kolvetni.

Serstøk løta á Tjóðsavninum

Tað var ein sermerkt og sera forvitnislig løta á Tjóðsavninum í Hoyvík herfyri, tá Jana Ólavsdóttir greiddi frá síni PhD ritgerð um føroyska jarðfrøði og endamálinum við verkætlanini í sambandi við oljuleiting. Hon varði ritgerðina við Keypmannahavnar Universitet stutt fyri jól.

Jana er fyrsti jarðfrøðingurin á Jarðfeingi, sum hevur gjørt slíka ritgerð innan føroyska jarðfrøði, og hetta sást eisini aftur í stóra almenna áhuganum fyri hennara framløgu. Har var fult hús.

Tað var stjórin á Jarðfeingi, Petur Joensen, sum beyð vælkomin og helt fyri, at Tjóðsavnið varð eitt sera gott umhvørvi at hýsa hesi søguligu hending. Hann rósti sínum starvsfelaga fyri hennara áræði og áhaldni og fyri at hava gjørt eitt gott og spennandi vísindarligt granskingarbeiði, sum vónandi fer at gagna bæði Jarðfeingi og royndunum at finna kolvetni í føroysku undirgrundini.

Hennara ritgerð er einki minni enn ein hornasteinur í søguni hjá stovninum helt stjórin fyri. Ritgerðin reisir eisini fleiri spennandi spurningar og kann vera eitt gott íkast hjá oljufeløgnum, nú hon nemur við fleiri nýggjar vinklar í leitingini eftir kolvetnum.

Stuðlað verkætlanini hava Granskingarráðið, Statoil, ENI, SINDRI (Chevron) og Jarðfeingi.

Síðani 1994 eru gjørdar nógvar seismiskar kanningar á føroyska økinum, men basaltið, sum dekkar meginpartin av føroyska landgrunninum, ger tað torført at tulka data í ogundir basaltinum. Hóast seismiska tøkni er ment nógv seinastu árinum, er hon kortini enn ikki nóg góð til at kunna síggja neyvt, hvat er undir basaltinum. Basaltið er tí framvegis ein stór avbjóðing fyri tey, sum vilja granska og leita eftir kolvetnum í føroysku undirgrundini.

Jana Ólavsdóttir hevur tí valt í verkætlan síni at tulka tey góðu seismisku data, sum finnast av tí partinum av undirgrundini, sum er oman á basaltinum. Hesi eru lög, sum eru væl yngri enn tey, ið liggja undir basaltinum.

Heitið á ritgerðini er: “A study of the distribution, structure and seismic stratigraphy of syn-breakup and post-breakup sediments in the Faroe sector of the Faroe-Shetland Basin”.

Jana Ólavsdóttir hevur við tulking av seismiskum dátum funnið út av, at legugrýtið (sediment) oman á basaltinum í Hetlandsrennuni, kemur frá Fugloyarrygginum, Munkagrundinum, Føroyaháslættanum og haraftrat bretska økinum. Tulkingarnar vísa eisini, hvussu ”strukturar” undir basaltinum hava ávirkað, hvar legugrýti er endað.

Tað hevur áður verið mett, at goymslueiginleikarnir í legugrýtinum, sum kemur frá føroyska økinum, eru munandi verri enn goymslueiginleikarnir í legugrýti, ið kemur frá bretska økinum. Hetta hava kanningarnar hjá Janu staðfest, men kanningarnar hjá Janu hava eisini víst, at partar av legugrýtinum frá føroyska økinum hava betri goymslueiginleikar enn áður mett. Hetta er alt nakað, sum kann hava týðning fyri leitingina eftir kolvetnum á føroyskum øki. Fyritreytir fyri at kunna finna kolvetni eru m.a. gott legu- og goymslugrýti.

Oljan finst

Í framløgu síni á Tjóðsavninum vísti Jana Ólavsdóttir á, at móguleikarnir eru góðir fyri at kunna gera lönandi olju- og gassfund á føroyskum øki. Hon vísti serstakliga á økini nær markinum og skamt frá oljufundum, sum eru gjørd hinumegin markið, eitt nú Rosebank, Cambo og Tormore. Sjálv er hon sannførd um, at vit fyrr ella seinni fara at gera lönandi fund okkara megin markið eins og bretar hava gjørt teirra megin.

“Nógv talar fyri hesum, eitt nú er ein virkin kolvetnisskipan longu staðfest í føroysku undirgrundini. Funnin eru spor eftir kolvetnum í flestu av boringunum á landgrunninum higartil eins og gasspor vóru í Lopransboringini.

Vit fara at gera fund á landgrunninum og hvør veit, um tað ikki longu verður í ár, tá eitt nú mín “favorittur” verður boraður sigur Jana og peikar á leitimiðið Súla/Stelkur í loyvi 008 nærhendis bretska markinum. Hon leggur aftrat, at hetta loyvið og leitimiðið hevur verið hennara favorittur øll árin hon hevur arbeitt hjá Jarðfeingi. Statoil, OMV og DONG fara at bora her í summar.

Jana heldur tað annars einki løgið vera í, at fleiri lönandi fund eru gjørd á bretskum øki og einki enn á føroyska landgrunninum, tí bretar hava leitað eftir kolvetnum har í meira enn 20 ár, áðrenn vit fóru at leita. Teir hava so heldur ikki havt somu avbjóðingar sum vit við basaltinum. Tað merkir tí, at tað kann taka longri tíð hjá okkum at raka við. Men tað verður so fyrr ella seinni er kvinnuligi jarðfrøðingurin sannførd um.

(Lesið eisini seinni grein við heitinum: “Eiga at bora á landi í Føroyum”.)

